

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Konec zasedanja.

Dunaj, 9. julija.

Post nubil Phoebeus. V soboto je imela poslanska zbornica zadnje sejo v tem zasedanju. Kako se časi izpreminjajo. Že leta in leta smo ob koncu vsacega zasedanja tarnali na „razvalinah“ parlamenta, nad katerimi je vihrala zastava neizprosne obstrukcije. Govorili smo o „parlamentarnem bolniku“, ki pojemlje in umira ob krik in viku že pripravljenih pogrebcev. In vendar je še tlelo življenje pod razvalinami, dolgoletni bolnik je prebolel svojo bolezen in zopet shodil, četudi še slab in vihrav.

V petih mesecih je parlament dovršil ogromno delo. Še v maju največji optimist ni mogel pričakovati, da se posreči premirje in poslanci razidejo mirnim potom, želeč si mirne počitnice po dovršenem delu.

Vlada je dobila vojaške novince, začasn timer račun, kvotno deputacijo, avtonomni carinski tarif, nove kredite za alpske železnice in celó trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

In kaj je vzrok temu prevratu, kaj je ukrotilo obstrukcijo ter zopet omogočilo redno parlamentarno delo! V prvi vrsti je bil pač baron Gautsch, ki je s svojim resnim nastopom, odkrito besedo in „pošteno“ obljubo ustvaril v zbornici „milje“, v katerem je vsklila želja po premirju med strankami in se utrdilo prepričanje, da baron Gautsch ni prevzel naloge „kuratorja“ za razposajenega paglavca. Vse večje in resne stranke so se prepričale tekom prvih tednov, da hoče baron Gautsch uveljaviti zopet ustavne običaje, ogniti se političnih grehov s § 14. ter vrniti parlamentu njegove pravice.

Pet let se je g. dr. pl. Körber igral s parlamentom, dobrikal se na levo in desno, poklanjal se konservativcem in skrajnim radikalcem. Z raznimi sredstvi birokratskega absolutizma se je vzdrževal na površju. Stranko je izigral proti stranki, razdvajal in drobil je parlamentarna telesa v kosce, da je rastla od dne do dne večja nevelja proti intrigam raznih Körberjevih pomagačev. In ko je bil dr. pl. Körber na koncu s svojo latinščino, ko so njegovi najlepší govori izgubili vsako privlačno silo, tedaj je hotel napolniti prazne državne blagajne z novim posojilom, razgnati poslance na vse štiri vetrove ter s § 14. podaljšati si politično življenje. A zgodilo se je parlamentarno čudo, proračunski odsek mu je z veliko večino odrekel zaupanje in posojilo. V istem trenutku je oživel parlament, ter se zopet spomnil svojih pravic. Körber je odstopil, parlament si je sam izvojeval premembo ministrstva in deloma tudi sistema. To dejstvo samo je zadoščalo, da so češki in ž njimi zvezani jugoslovanski poslanci odložili orožje obstrukcije in novi vladi dali „predujem zaupanja“.

Ta prevrat pa je pospešila tudi velika kriza na Ogrskem, ki stresa vso državo in umetni mehanizem dualizma. Vzbudila se je avstrijska zavest, nehote so se vsaj začasno zbližale stranke, da odvrnejo pretečo nevarnost in branijo skupne avstrijske koristi. Pod tem vtisom so Nemci ustavili obstrukcijo v češkem deželnem zboru, češki poslanci, utrjeni v sled večletnega boja v zbornici, so končno prisiljeni po razmerah vladi podpisali menjico. In baron Gautsch je spretno

uporabil vse te momente ter dosegel, kar je vlada nujno potrebovala. V prvi vrsti sta avtonomni carinski tarif in trgovinska pogodba z Nemčijo velike važnosti. Avstrijska vlada ima v rokah močno orožje nasproti Ogrom. Ako vlada v kritičnem trenutku uporabi ta „instrument“ ter skliče državni zbor, bodo Mažari mnogo zmernejši v svojih visokoletečih načrtih.

Toda parlament ni ali vsaj ne sme biti le mrtev stroj, ki dela lin ropota, dokler vlada ne zapre zatvornice ali ne sname jermena s turbine. Parlament mora biti živ organizem, ki si tudi sam določa naloge in jo izvršuje. Parlament ne sme biti voliček, ki ga najrahljša roka vodi na vrvi. Poslanska zbornica zastopa ljudstvo, najširše sloje prebivalstva. Ti plačujejo davke državi in zahtevajo, da jih tudi država ne pozabi.

Tu imamo v prvi vrsti pred očmi obljube, ki jih je vlada dala Čehom in Slovencem glede univerz. Vlada se jako moti, ako morda sodi in upa, da bodo Čehi in Slovenci čakali sedemkrat sedem let, da vlada vrne „predujem“. V bližnji bodočnosti bode morala vlada eskomptovati menjico ter izvršiti svojo obljubo. Težave in ovire so sicer v parlamentu velike, toda upajmo, da bodo vendar enkrat Nemci stopili iz ozkega kroga svoje narodne nestrpnosti in sebičnosti, ki pač ne diči velikega naroda.

Slavnost pri Devici Mariji v Polju.

(Konec)

O delovanju društva sv. Marte v Ljubljani poroča odbornica Ivana Verh: Dolgo časa se je že pogrešalo enako društvo: Vedno večje število ženskih je dohajalo v mesto iskat službe. Za časa brezposelnosti morale so se take osebe potikati po raznih luknjah in npravnosti nevarnih stanovanjih. Ustanovilo se je l. 1903. društvo sv. Marte; namen mu je podpirati duševno in gmotno služkinje na Kranjskem, zlasti v Ljubljani. V dosego tega namena si je kupilo hišo v kateri najdejo vsak čas zavetje članice in brezposelne osebe; poleg tega biva v hiši več onemoglih služkinj, ki imajo tu dosmrtno stanovanje. Skrbi se tudi za pouk in izobrazbo. Vsako drugo nedeljo v mesecu vrše se redna predavanja. Članicam so na razpolago pošteni časopisi in knjige v društveni dvorani. Društvo danes še nima premoženja, ker mora plačevati ogromne davke in obresti od vknjiženega kapitala, ker si še ni moglo plačati društvenega doma. Danes šteje 285 članic. Ko bi se služkinje zavedale, kake koristi so dandanes taka društva gotovo bi se to število kmalu potrojilo, saj je samo v Ljubljani premnogo ženskih poslov, ki niso še v nikakem društvu. Da je bilo zelo potrebno, se uvidi odtod, da je tekom pol drugega leta v hiši se oglasilo nad 1200 brezposelnih oseb. Nekatere so se pomudile po več tednov v hiši. Skoro vse te osebe so odšle iz hiše v službo na razne kraje, največ jih je seveda ostalo v Ljubljani.

Dr. Krek pripomni, naj bi vsa naša društva opozarjala svoje člane, ki grejo v mesto ali tujino, naj pristopijo tudi tam v naša društva.

Predsednik „Podpornega društva delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani“, tov. C a t a r, poroča, da je bilo ustanovljeno društvo l. 1900. Vedno je delovalo za napredek delavstva in vložilo mnogo prošelj in ne brez uspeha. Članov šteje društvo zdaj nad 1900 in ima več ti-sočakov premoženja.

Predsednik „Strokovnega društva za peke na Kranjskem“, U r b a r poroča, da se je ustanovilo društvo; ker se je prejšnje „Strokovno društvo pekov“ pridružilo du-

najski socialno demokratski strokovni zvezi. Boriti se ima društvo s terorizmom socialne demokracije, članov nimamo še veliko, a se ne ustrašimo prihodnosti.

Predsednik „Strokovnega društva lesnih delavcev za Kranjsko“ s sedežem v Ljubljani, Peter Bizjak naznani, da se je ustanovilo to društvo, ker se je razdružilo prejšnje strok. društvo za mizarje in se pridružilo soc. dem. zvezi na Dunaju. Pozivlja lesne delavce na Kranjskem, naj pristopijo v društvo.

Dr. Krek pripomni: Strokovna društva morajo imeti močna krajevna društva. To je prvo. In šele močna krajevna društva naj ustanavljajo strokovne zveze, ne da bi te kršile samostojnost krajevnih strokovnih društev.

Tovarič Klančnik pozdravi shod v imenu „Strokovnega društva cementnih delavcev“ v Mojstrani, ki se je ustanovilo 18. junija t. l. O „Delavskem konsumnem društvu v Trzinu poroča tov. Jožef B h u n. Društvo deluje že sedmo leto in se vkljub vsem zaprekam krepko razvija, in kaže moč organizacije. Dr. Krek pripomni, da živi v Trzinu razumno, trezno in za vsak napredek sposobno delavstvo. Predsednik „Kršč. soc. strokovnega društva“ papirnih delavcev za Avstrijo Anton Jeriha poroča, da je bilo društvo ustanovljeno l. 1900. V dveh mesecih se je vpisalo 251 članov, a pozneje smo šli nazaj na 18. A napredovali smo in danes štejemo 472 članov. Imamo pa člane že tudi v Grateinu in v Radečah, dobili jih bomo pa še tudi drugod. Dr. Krek pravi, da ga osebno veseli, ker se je ravno po Jerihi pričelo organizirati delavstvo tudi po drugih papirnicah. Prečita pozdrav P. Benedikta Vidava iz Sv. Stefana na Grateinu; nato pa prečita dr. Lampe pismo tovarniškega ravnatelja G. Titla, ki je ravno v Grateinu pri zboru upravnega sveta, do gosp. župnika Kolarja; v pismu čestita k slovesnosti in naglašja dobro razmerje, ki vlada med tovarno, delavstvom in duhovščino. Dr. Lampe pripomni, da strokovna organizacija s tem, da dviga delavstvo, koristi tudi veliki obrti.

Dr. Krek naglašja, da morajo strokovna društva biti priznana kot edino prava zastopstva delavcev.

Tovariš Peter Rupnik poroča v imenu „Katoliške delavske družbe“ v Idriji, da je družba lanskó leto praznovala desetletnico. Ona je mnogo družin obvarovala socialnodemokratskih pogubnih nazorov.

Zastopnik „Društva sv. Jožefa v Trzinu“ Frančišek Vidic zahteva delavsko zavarovanje in volivno pravico. „Društvo sv. Jožefa“ je bilo ustanovljeno leta 1898. Članov šteje 120. Ima pevski in tamburaški zbor, prireja predavanja.

Zastopnik „Prometne zveze“ (Verkehrsbund) tov. Jakob Milavec poroča o delovanju „Prometne zveze“. Ljubljanska podružnica na južni železnici šteje 84 članov in približno toliko podružnica na državni železnici. Zlasti lepo je podpiranje udov. Ce umrje kak član „Prometne zveze“, plača vsak član 5 vinarjev in vdova dobi lepo odpravnino. Članov ima „Prometna zveza“ 12.000.

Dr. Krek pravi, da ko se razvije „Slov. kršč. soc. zveza“, bo tudi mogoče misliti na take ustanovitve „Zveznih“ društev.

Predsednik „Katol. delavskega društva v Kropi“ Dr. M o t a poroča, da se je ustanovilo leta 1897. Pozneje je padlo število članov na 15, a se je pomnožilo zopet, tako da jih imamo zdaj 152. Društvo prireja predavanja, veselice in izlete.

V imenu delavk na Jesenicah pozdravi shod Apolonija Čufar, ki pové, da je 34 delavk v strokovnem društvu, kar je vsekakor lepo število, ker znaša članarina mesečno 1 K.

Dr. Krek pravi, da so bile svoj čas ravno delavke one, ki so zbudile srčnost jeseniškim moškim delavcem.

Tovariš Jožef Gostinčar priporoča „Šolsko družbo sv. Cirila in Metoda“.

Delavka Frančiška Mejač pozdravi shod v imenu vevških delavk. Predlaga sledečo resolucijo: Shod pozivlja vsa delavska društva na najodločnejši boj proti pijančevanju in priporoča za najuspešnejše sredstvo proti pijančevanju abstinenco. Po zgledu angleških delavskih društev naj bi bili voditelji in voditeljice slovenskega delavstva abstinenti, oziroma abstinentinje. O boju proti pijančevanju naj se vrše predavanja. Brez abstinence krožka najbi ne bilo delavskega društva na Slovenskem.

Shod priporoča v naročitev „Piščalko“. „Slovenski kršč. soc. zvezi“ se naroči, da v sporazumu s svojimi pododbori na Goriškem in Štajerskem ter z Lavrinčcem skliče prihodnje leto zborovanje zastopnikov del. društev. Sprejme se predlog, naj se priobči v „Zvezinem Koledarčku“ za leto 1906. natančno poročilo o današnjem shodu.

Z navduševalnim govorom zaključí dr. Krek ob tričetrt na 1. uro popoldne zborovanje.

Končno biležimo z veseljem, da so se poleg v „Slovenca“ že objavljenih društev udeležila zborovanja z zastopniki tudi „Kat. delavsko društvo v Mariboru“, „Kršč. soc. strokovno društvo v Celovcu“, „Strokovno društvo delavstva litijske predilnice“ in zastopnik delavstva v Gorjah.

Blagoslovljenje zastave.

Okolu 1/2. ure popoldne so se jela došla društva zbirati pred „Društvenim domom“. Udeležence sta pozdravila domači župnik č. g. K o l a r, ki je naglašal, da je privedla ljudstvo iz raznih krajev sem ljubezen do svojih bratov. Ta ljubezen rasti, da dosežemo svoj namen.

Domači župan vrli g. D i m n i k je pozdravil dole goste s Kranjske, Štajerske in Koroške v imenu poljske občine. Po pozdravih so pa odkorakala društva z zastavami v cerkev, kjer je bilo cerkveno opravilo, nakar se je vršilo pred cerkvijo na prostem blagoslovljenje nove zastave. Kumico gospo Apolonijo dr. Divjako o v o je prav lepo pozdravila in se ji zahvalila Marija Cerne, nakar je velepospovstovana kumica odgovorila, naj bi pod novo zastavo se zbirale čete navdušene za Boga in za svojo lepo domovino.

Zastavo je blagoslovil domači g. župnik K o l a r, ki je razložil kratko pomen zastave, katera bodi znamenje složnosti in ednosti v ponos domovine in čast vere. Vodi vas poštenje in veselje do dela! Napočil je nato najslavesnejši trenutek, nova zastava se je dvignila, da se pobrati s svojimi sestricami, došlimi iz bližnjih in daljnih krajev, katere so okrasile domača dekleta z venci.

Slavnostni govornik dr. J a n e z E v. Krek je razvil sledeče misli: Malone 50 družic je spemilo danes novo nevesto iz svoje srede k blagoslovljenju. Zbralo se je okoli 50 društev, da dokažejo edinstvo, medsebojno vzajemnost in ljubezen do kršč. soc. temeljnih načel. Današnje slavlje dokazuje, da kljub strastem kipi kvišku religiozna verska misel. Le religiozna misel rodi pravi pogum, ker le ona pozna in uči krepko, živo ljubezen. Ta ljubezen je močnejša kot smrt, močnejša kot grobovi. So ljudje, ki pravijo, da mora stati visoka stena med ljudstvom in meščanstvom. To steno naj napravijo kolikor hočejo visoko. A mi vemo, da smo pred Bogom vsi enaki. Da smo vsi bratje, bratje vsi narodi, ta misel je doma le na religioznih tleh. Cerkvice so znamenja svobode, moči, enakosti. V teh cerkvah se zbirajo velikaši in reveži. Tukaj pada z mogočnimi udarci kladivo resnice na steno,

ki jo gradi kopica med ljudstvom in meščanstvom.

Izpreved.

Po slavnostnem govoru dr. Kreka se je razvil mogočen, impozanten izpreved. Na čelu je korakala domača tovarniška godba, ki je svirala neumorno in prav dobro. Splesno pozornost je vzbujala nova zastava poljske kršč. soc. organizacije. Zastava je bela, na eni strani ima slike sv. Družine, na drugi pa krščansko socialni delavski znak: dve sklenjeni roki, ki držita križ. Za njo so pa korakala druga društva. Opazili smo ogromno število vrlih organiziranih slovenskih žena in deklet v narodni noši.

Ker smo že itak objavili vsa društva, ki so se udeležila slavnosti, nam je le še omeniti, da so se udeležili slavlja tudi novo „K. s. izobraž. društvo v Ihanu“, društvo v Domžalah in zastopnik gorjanskega društva. Posebno pozornost je vzbujal zastavonoša „Bralnega društva v Železnikih“, ki se je postavil v starodavni narodni obleki. Poleg železniskega „Bralnega društva“ so plapolale in poviševale sijaj slavnosti zastave sledečih bratskih društev: „Kršč. soc. zveza Ljubljana“, „Katol. slov. izobraževalno društvo St. Jurij pri Kranju“, „Kat. slov. društvo iz Studenice pri Mariboru“, „Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani“, „Blaž Potočnikova čitalnica v St. Vidu nad Ljubljano“, „Kat. slov. izobraževalno društvo Mengeš“, „Društvo sv. Jožefa v Trzinu“, „Katol. delavsko društvo Jesenice“, „Katol. društvo za delavke v Ljubljani“, „Kat. slov. izobraževalno društvo Škofja Loka“, skupna zastava „Kat. slov. delavskega in izobraževalnega društva na Preški“, „Kat. slov. izobraževalno društvo Mirna na Dolenjskem. Izpreved se je pomikal po vaseh, ki leže na poljski ravani. Vse hiše so bile okrašene z zastavami in zelenjem, celo razdrevs so plapolale zastave. Ljudstvo je pozdravljalo zastopnike društev z burnimi „živio“-klici. Najbolj navdušeno so bili pozdravljeni udeleženci izpreveda iz Domžal in bratje Stajerci. Med blagoslovljenjem so pa prav lepo pritrkavali z zvonovi, osobito mogočno je pel novi veliki zvon.

Veselica.

Slavnost je zaključila veselica na prostnem in okrašenem vrtu gospoda župana Dimnika. Bila je uprav velikanska. Oče župan je skrbel brez izjeme za vse, celo abstinenti in abstinentinje so bili zadovoljni s pijačami, kaj še drugi! Glede hitre, dobre in cenene postrežbe tolikih množic naj bi se šli ljubljanski restavratiji učiti h g. Dimniku. Samo prostor je postal premajhen za tako množico, a veseli bodimo, dokler bodo za naše prireditve premajhni tudi najboljširnejši prostori. Za zabavo je bilo kar najbolje preskrbljeno. Izborno in vztrajno je svirala domača tovarniška godba, istotako so se odlikovali mekinjski in domači tamburaši. S petjem so nas razveseljevali poleg domačega pevski zbori naših društev, in sicer so peli: Blaž Potočnikova čitalnica v St. Vidu nad Ljubljano (mešani zbor), Društvo sv. Jožefa v Trzinu (moški zbor), Krščansko socialno izobraževalno društvo Vič-Glince (moški zbor), Krščansko socialno izobraževalno društvo Mekinje (moški zbor). Da ni manjkalo napitnic, je umevno samoobsej.

Primarij gospod dr. Gregorič je nazdravil narodu, ki je prišel od daleč na slavnost, pri kateri se slavi delo. Blagoslovila se je danes zastava dela. Delavci smo vsi, ki izvršujemo svojo dolžnost. Govornik naglašala, da stoji na demokratični strani, na strani dela, ter pozdravlja Stajerce, Korošce in Primorce ter napije narodnemu delu. — Ivan Nep. Gostinčar je napil žensktvu, Puhar organizirani slovenski mladini, g. M. Riha gospej kumici, Jožef Gostinčar družbi sv. Cirila in Metoda, ki osobito deluje na Koroškem; za pozdrave sta se zahvalila Lavrinč iz Prevalj in Stolf iz Nabežine, za Stajerce pa zastopnik „Katoliškega delavskega društva v Mariboru, Ivan Nep. Gostinčar.

Veliko pozornost je pa vzbudilo „Krščansko socialno izobraževalno društvo v Mengšu“. Poznalo se je, da ima v svoji sredi pravega ljudskega organizatorja pisatelja Ivana Baloha. Društvo se je pripeljalo na prekrasno okrašenem vozu in so govorili pri veselici kar trije govorniki, pa še izvrstna govornica, namreč gđ. Frančiška Šubelj in postavni mengiški fantje Frančišek Kompare, Anton Krušič in Anton Kompare.

Ko je napočil mrak, čakalo je udeležence novo presenečenje. Pričeli so izpuščati rakete in zažigali umetni bengalični ogenj. Pa ne mislite, da so zato poklicali morebiti kakega pariškega pirotehnikarja, ka-

kor se zgodi včasih v megleni Ljubljani. Poljci znajo vse sami in imajo lastnega pirotehnikarja Jožefa Hromca.

Težko so se ločili udeleženci od Dev. Marije v Polju. Za slovo so si udeleženci klicali: Na svidenje pri drugem vseslovenskem del. shodu prihodnje leto!

Rusija.

Ponesrečen načrt ruskih mornarjev. Iz izjav „Potemkinovih“ mornarjev je razvidno, da je vstaja na „Potemkinu“ prečrtala načrte ruskih revolucionarjev. Neka druga ladja je bila določena, da dá znamenje za splošni upor črnomoškega brodogoja, vsled krutega umora mornarja Omelčuka, je pa nakrat zavrelo med „Potemkinom“ moštvo in tako je sedaj izjalovljen ves načrt. Ko je Krieger prve dni upora približal se s svojim brodogojem „Potemkinu“ je z brezžičnim brzojavom vprašal: „Kaj hočete obupneži?“ Mornarji so odgovorili: „Admiral naj pride na našo ladjo!“ ter se pripravili na boj. Kriegerjevo brodogoj je hitro odplovalo, a ko se je zopet vrnilo, je Kriegerjevo moštvo „Potemkina“ pozdravljalo s „Hura“ klici, pridružil se mu je pa, kakor že znano „Jurij Pobedonoscev“. Na vprašanje, kaj nameravajo sedaj storiti, so odgovorili mornarji: „Mi bomo nadaljevali boj. Iz bližine ali iz daljave bomo storili svojo dolžnost. Ko bo Rusija prosta — in mi upamo, da se to zgodi — vrnili se bomo v svojo domovino.“ V Konstanci se je ruskemu sevastopolskemu brodogoju, ki je prišlo po „Potemkina“ udalo petdeset „Potemkinovih“ mornarjev, ki so izjavili, da upajo na carjevo milost. Vodje „Potemkina“ izjavljajo, da soti mornarji bili vedno bojazljivi in pri upor samo za napetje. Ostali mornarji so že zapustili Konstanco. Ko je bil „Potemkin“ zadnjič v Konstanci je bilo v njegovi blagajni še 325 tisoč frankov, sedaj jih je imel še 60 tisoč frankov. Nekatera poročila trdijo, da je ostalo vsoto upornikov Matušenko razdelil med mornarje, predno so se razšli. Poleg Matušenke je bil vodja upornikov tudi neki K., ki je v Konstanci za spomin razdelil znamenja svoje častniške časti med konstanske meščane. Moštvo „Potemkina“ protestira proti vestem, da bi njegov upor povzročili židje. Ko so razvili na „Potemkinu“ v odeškem pristanišču zopet rusko zastavo, je zapovedal poveljnik črnomoškega brodogoja, naj se vrši boja služba. — Pop je na novo krstil ladjo. „Berliner Ztg.“ poroča iz Bukarešte, da je ukazala mednarodna anarhistična zveza, naj se pošljejo uporni mornarji na zvezine stroške v Argentinijo. Ruska vlada je zahtevala od Rumunske, naj ji izroči uporne mornarje, a ta je to odklonila. Turško časopisje je pričelo jako ostro pisati proti upor na „Potemkinu“ in zahteva, naj države ob Črnem morju primejo upornike. — S tem je zopet končan izreden žalostni oddelek svetovne zgodovine. Ako bi se Rusi s tolikim pogumom borili proti Japoncem kot se bore proti birokraciji, bi bila že davno zmaga na ruski strani. Iz vseh dosedanjih dogodkov, ki nam govore o požrtvovalnosti in junaštvu v boju za ustavno gibanje na Ruskem, pa se vidi, kako bo mogočna Rusija, ko bo svobodnejša imela ljubezen vseh svojih sinov.

Posebne vrste generalno stavko uprizore v Varšavi. Stavka bo trajala le dve uri. S tem hočejo manifestirati solidarnost delavcev.

O Matušenku, vodji upornikov na „Potemkinu“. Kakršen je neki ta Matušenko? Pravi Rus. Nič ni na njem, kar bi ga označevalo za revolucionarja; naiven je in smehlja se kot otrok; v njegovih modrih očeh pa odsevajo tožne ruske planjave in sanjavi gozdi. On je navaden mornar. Bil je kurjač pri železnici, se je pridružil socialistom in je bil kot pomorščak eden najbolj delavnih agitatorjev pri črnomoškem brodogoju. — Bil je vesten vojak, častniki so ga drugim vedno pripočeli kot vzgled vestnega in poslušnega pomorščaka. Nikoli se ni prerekal s kom in zlih besed ni nikdar govoril. Rad govori o svoji materi, ki v daljni vasi joče za sinom. Matušenko se vedno razjoka, ako govori o svoji dobri materi. — Sedaj je zelo pobit, ker se njegovi načrti niso uresničili.

Nemiri med mornarji v Peterburgu. Med mornarji v Peterburgu so bili tudi nemiri. Mornarji niso bili zadovoljni s hrano in so razbili v kuhinji kotle in kuhinjske opreme.

Hamburško socialno demokratsko strankarsko vodstvo je sklenilo nakazati ruskim vstašem 10.000 mark.

Ponesrečeni Bošnjaki v Odesi. Med odeškimi nemiri se je ponesrečilo 100 revnih Bošnjakov, ki so se izselili iz domovine, da si služijo kruh. Ti

reveži so našli žalostno smrt v plamenih pri požaru skladišč odeške luke.

Češki listi o položaju.

„Ostravski Dzienik“ piše, da se pogajajo češki voditelji z vlado, kje naj bi se ustanovilo drugo češko vseučilišče. Češki poslanci so baje že pritrdili vladi, naj se nastani drugo češko vseučilišče v Prosnicah ali pa v Kremerži, dasi sta češki narod in češki narodni svet za vseučilišče v Brnu. Vlada bo izjavila, naj ostane vseučilišče začasno 10 let v Prosnicah, a po preteku desetih let ne bo hotela premestiti vseučilišča, ki se bo že udomačilo. „Cesky Jih“ poroča, da namerava več mladočeških poslancev pristopiti k češkemu radikalcem, ker jim je Kramář preveč avstrijski.

Govori se o ustanovitvi nove češke stranke.

Kako treba vztrajati v boju.

Budimpešta, 10. julija. Fran Košut je dejal odposlanstvu mesta Korpana, ki mu je izročilo častno meščansko diploma, med drugim tudi sledeče: Vztrajnost v boju je velika krepost, s katero se ni mogel (?) ogrski narod vedno ponahati. Hvala Bogu, sedaj smo se tega pridružili in vztrajamo v boju. Zato nam je zagotovljena zmaga, to pa tem bolj, ker zahtevamo, kar nam gre po postavi in pravici.

Preosnova rumunskega brodogoja.

Bukarest, 9. julija. Ministrski svet se je danes bavil z vprašanjem, kako preosnovati rumunsko brodogoj. Zadnji dogodki so pokazali, da je treba novih in boljših ladij, ker je rumunsko obrežje popolnoma nezavarovano. Vlada bo zbornici predložila načrt za zgradbo dveh velikih bojnih ladij in treh križark. Zato naj se najame v Nemčiji posojilo. Nove ladje naj se zgradijo le v ladjedelnicah trozveznih držav.

Konservativni mestni zastopniki.

Rim. Tu je sklenila liberalna manjšina rimskega občinskega sveta stopiti v obstrukcijo. Župan bo postal Cruciani, podžupan pa grof San Martino. Obsta konservativca. V mestni svet pridejo štiri katoličani in osem konservativcev. Tako so liberalci od 1870. sem v prvi izključeni od občinske uprave.

Spor med Nemčijo in Francosko poravnani.

Spor zaradi Maroka med Nemčijo in Francosko je zdaj poravnani. V francoski zbornici je prečital včeraj ministrski predsednik Rouvier izjavo, da je Francija voljna se udeležiti posvetovanja o rešitvi maroških spornih vprašanj. Obe državi pripoznata suvereniteto sultanovo in nedotakljivost in gospodarsko svobodo Maroka. Rouvier je naglašal, da je sporazumljenje popolno.

Odpad Norveške od Svedske.

Svedski kralj Oskar je zaslísal štokholmskega dopisnika „Frkt Ztg.“. Kralj je rekel, da želi, naj bi Norvežani še ne trpeli zaradi krivice, ki so mu jo storili. Norvežanom je odpustil kralj za svojo osebo, kar so storili, ne more jim pa poslati kraljevega princa za vladarja, ker bi bila posledica le ta, da potem ne bi ne tu ne tam zaupali vladarski rodbini. Le če bi to želel švedski državni zbor bi kralj še enkrat premislil vso stvar.

Volitve za bavarski deželni zbor.

Na Bavarskem so volili včeraj volivne može, ki bodo volili 17. t. m. poslance za bavarski deželni zbor. Volitve bodo hude in le želiti je, da zmagajo pristaši katoliškega centra v katoliški Bavarski. L. 1893. je bilo izvoljenih 73 pristašev katoliškega centra in 68 liberalcev, l. 1899. je bilo izvoljenih 45 liberalcev, 83 pristašev katol. centra in 11 soc. demokratov.

Sestanek treh vladarjev.

Zadnji teden meseca julija obiščeta avstrijskega cesarja Franca Jožefa angleški kralj in perzijski šah. Listi poročajo, da bodo sklepali vladarji, kako omejiti ruski vpliv v Perziji.

Upor na nemški bojni ladji.

Berolin. Nedavno so se vršili na nemški bojni ladji „Frauenlob“ izgredi, ki jih je poveljnik smatral za zelo resne. Moštvo namreč niso dovolili dopusta, ker so odpovedali pokorščino. Zato so mornarji vrgli raz krov v morje zaklopne dele topov. Storitve niso mogli zaslediti, zato so vsemu moštvu odtegnili pivo, ladjo pa spravili v neko holsteinsko luko.

Rusko-japonska vojska.

Linevičevo poročilo o zasedanju Sahalina.

Peterburg, 10. julija. General Linevič poroča 8. t. m., da so Japonci 7. t. m. vzeli Korzakovsk. Ob osmih zjutraj sta pripluli v zaliv Ložosi dve torpedovki ter pričeli streljati proti utrdbi Soboljev. Posadka Korzakovska je zapustila utrdbo. Soboljev ter se pričela umikati proti severu. Japonska konjenica je zasedla Soboljevko. Japonci so v Korzakovsku izkrcali pehoto, konjenico in topništvo.

Maksim Gorki je za nadaljevanje vojske.

Neki dopisnik „Birž. Vedomosti“ je vprašal Gorkega, kaj misli o miru. Gorki je dejal: „Jaz sem odločno za nadaljevanje vojske. Vojska je njene povzročitelje naučila mnogo koristnega. Najboljši dokaz zato so reforme, ki jih sedaj pri nas uvajajo.“

Japonci so zaplenjali tudi avstrijske ladje.

London, 8. julija. Med ladjami, ki so jih Japonci zaplenili med vojsko, so tudi tri avstrijske.

Japonsko posojilo.

Berolin, 8. julija. Japonsko posojilo podpisujejo v Londonu, Newyorku, Berlinu, Hamburgu, Frankfurtu, Kolinu in Monakovem. Subskripcijski kurz znaša 90%. Posojilo se povrne ali pari 10. julija 1925, pa se lahko vrača že počenši s 13. julijem 1910 proti šestmesečni odpovedi. Eden funt šterlin se računa za 20.45 mark. Na borzi se je danes posojilo obravnavalo z enim odstotkom agio.

Korejci ne verujejo v japonske zmage.

Kako moč ima v Aziji rusko ime, in kaj bi izgubila Rusija, ko bi se priznala za premagano ter podpisala poniževalen mir, nam najboljšo svedoči to, da Korejci še sedaj ne verujejo, kakor piše japonski list „Niši Niši Simbun“, da so bili Rusi od Japoncev poraženi ter proglašajo vse take vesti za japonsko slepilo, ki se hočejo pelastiti Koreje. Vsled tega je japonska vlada odredila, da se odslej naprej vsi vjeti Rusi prevažajo na Japonsko skozi Korejo.

Japonsko brodogoj pred Sahalinom.

Vladivostok, 9. julija. Na južnem koncu Sahalina so opazili proti vzhodu ploveče japonsko brodogoje, obstoječe iz bojnih ladij „Fusu“ in „Cin-Jen“, iz ene križarke tipa „Ivate“, šestih križark drugega razreda, štirih topničark, 36 rušilcev in 10 transportnih ladij. Dve torpedovki križata zahodno od ceste La-Perouse.

Mirovno vprašanje.

London, 10. julija. Danes so dospela nasprotujoča si poročila o mnenju v Peterburgu. „Daily Telegraph“ poroča, da se je car izjavil, da bi sklenil mir le pod najugodnejšimi pogoji. V popolnoma nasprotnem smislu poroča dopisnik „Daily Maila“, ki trdi, da car ničesar ne želi bolj ko miru.

Posvetovanje velikih knezov.

Pariz, 10. julija. Iz Peterburga poročajo: Predvčeraj so se zbrali veliki knezi, da se posvetujejo, kaj lahko ruski pooblaščenec privoli Japoncem. Da lahko o tem sklepajo, se morajo ruski vodivni krogi seznaniti v glavnih potezah z japonskimi zahtevami.

Zmage hočejo.

Godzjudan, 8. julija. General Batjanov je v govoru na vojake povdarjal, da armada ne misli prej na vrnitev v domovino, dokler ne doseže zmage nad sovražnikom. Vojaki so sprejeli govor z glasnimi „ura“-klici.

Vojno stanje ruske armade.

Dopisnik „Novega Vremena“ iz Gunčulina javlja, da je ruska armada zdaj na tako visoki stopnji vojnih priprav, kakor ni bila še nikoli. Vse, kar je manjkalo, je zdaj po energiji Linjevičevi prirejeno: brezžični brzojavi, telefonske zveze itd. in topništvo je urejeno ter izvežbano. Zato zdaj ne bi bil pravi čas, da se govori o miru. Značilen je pristavek dopisnika: V armadi se vedno pogosteje pojavlja želja, da se naj vprašanje o vojski in miru predloži ljudskemu zastopstvu.

Pismo Nebogatova.

Soproga admirala Nebogatova priobčuje v „Slovu“ pismo svojega moža, ki ga je dobila malo pred čušimsko bitko. Nebogatov piše med drugim, da ne veruje na srečen izid boja ter da se ne more zanašati na svoje častnike in moštvo. Dobesedno pristavlja: „V resnici ne vem, kaj naj storim s poveljniki naših vojnih ladij. Že sedaj, ko se ni še ničesar pripetilo, so izgubili vsak pogum. Eden neprestano joka in drugi se trese iz strahu.“ Seveda potem ni čudno, ako so bili Rusi tepeni.

Ruski privrženci na Koreji.

Rusi imajo doslej na Koreji verne privržence. Ni čuda, saj je Rusija branila korejske samostalnost, Japonska jo podira. Japonci kruto ravnaajo s Korejci zaradi njihovih simpatij za Ruse. Ako dobe v roke ruske oglednike, ravnaajo Japonci ž njimi jako grdo.

Dnevne novice.

P. n. naročnikom, ki še niso obnovili naročnine, sponoča upravništvo, da bo pošiljalo list le še do vštete sobote 15. t. m., potem ga pa brezpogojno ustavi vsakomur, ki bi dotlej ne obnovil naročnine. Opetovano pa naglašamo, da se radevolje oziramo na upravičene želje, ako se nam iste javijo pismeno.

Kaj vse vedo sodniki naše literature. „Deutsche Stimmen“ beležijo, da je ravnokar izšla pravna terminologija dr. Babnika in sicer v „Katoliški Bukvarni.“ Kakor znano, je ta terminologija izšla že pred leti in se v „Katoliški Bukvarni“ le prodaja ravno tako, kakor v drugih knjigarnah. Ti Nemci, ki tako esabno govore o slovenski literaturi, pravzaprav ne vedo za noben slovenski literarni pojav in vendar hočejo biti sodniki o nas. S predrznostjo hočejo zakrivati svojo plitvost.

Med „Družbo sv. Cirila in Metoda“ in g. Jebačinom se je včeraj dosegla poravnava na podlagi nove pogodbe za dobo petih let. Pri najmanjši nerednosti se pogodba razveljavi.

Obstrukcija pri deželni učiteljski konferenci. Zadnji „Učit. Tovariš“ je razbesil rdečo zastavo, kakor mornarji na „Potemkinu“ in hoče, da bi zdaj vse kranjske učiteljstvo jadrlo za njim. Kakor čujemo, se bo obstrukcijski program, ki ga je „Učit. Tovariš“ obelodanil, začel praktično izvrševati na deželni učiteljski konferenci meseca septembra. Ta obstrukcija bo dala znamenje k splošnemu viharju, ki ga napoveduje „Učit. Tov.“ z besedami: Z zastavo, ki pomenja kri, pojdite po deželi! Dotične resolucije pripravlja g. Luka Jelenec.

Promoviran je bil danes opoldne v veliki slavnostni dvorani graškega vseučilišča doktorjem bogoslovja urednik gosp. Anton Korošec iz Maribora. Najiskrenejše čestitke! — G. Alfonz Levičnik, c. kr. profesor na I. drž. gimnaziji je bil danes ob 11. uri na graškem vseučilišču promoviran za doktorja bogoslovja. Iskreno čestitamo!

300letnica Marijinih družb na Kranjskem. Udeležbo so nadalje priglasile: 9. Marijina družba mož in mladeničev v Kamnigoric; 10. Mladeniška ter moška Marijina družba v Selcih nad Skofjo Loko; 11. Mladeniška Marijina družba v Devici Mariji v Polju; 12. Dekliška in ženska Marijina družba v Selcih nad Skofjo Loko; 13. Mladeniška Marijina družba v Javorjah nad Skofjo Loko. Opmemo še, da se vrši slavnost 20. in ne 23. avg., zadnji rok za prijave je pa 20. julij.

Dvojna mera tudi za vojaštvo — ali „cis“ in „trans“. Ogrski minister za deželno brambo je izposloval pri ogrskem naučnem ministru ter onem za poljedelstvo in trgovino, da bodo otroci podčastnikov tudi brez uboštvenega izpričevala popolnoma oproščeni šolnine na večinioma vseh državnih šolah. Vojno ministerstvo je dotično odredbo glasom tiskane okrožnice z dne 7. t. m. odd. 6, šte. 1391 pač razglasilo, ne pa sporazumno z avstrijskim ministrom za dež. brambo česa ukrenilo, da se taka določba izvede tudi v Avstriji. Kaj so avstrijski podčastniki manj vredni kot ogrski? Prosimo gg. poslance, naj se tudi na to ozirajo.

Prememba posesti. G. Iv. Bedenk v Kranju je prodal svojo hišo št. 102 g. Pavlu Bizjaku, knjigovezu za 16 000 K.

Tatovi v cerkvi. Iz Begunj pri Cerknici se nam poroča z dne 9. t. m.: Po noči od 8. do 9. t. m. so tukaj prav predrzno poizkušali svojo srečo tatovi. Vlomili so skozi vrata v zakristijo begunjske cerkve in vzeli lunule pri monštranci. Vdrli so tudi v kapelico selško in v dobško cerkev in kapelico. Tudi po hišah so kradli, zlasti obleke. Bila sta dva, kakor pripoveduje nekdo, ki ju je zapazil v Dobcu.

Semenj v Skocijanu. Prihodnji kramarski, kakor tudi živinski se-

menj, bode prihodnjo soboto, dne 15. julija v Skocijanu na Dolenjskem.

Slavnosti „Kola“ v Trstu se je udeležilo nad 4000 oseb iz vseh slojev.

Razstavo avtomobilov namerava prirediti v Zagrebu endotna trgovska in obrtna zbornica.

Dr. Scheicher je 9. t. m. prvi-krat šel iz bolniške sobe na vrt bolnice. Te dni ga prepeljejo na Dunaj.

Ustrelil se je v Judenburgu vojak lovec Avgust Barian.

Nova vrsta popirja. Že nekaj časa se nahaja v prometu nova vrsta papirja, ki je zelo dobra. Ta papir je napravljen iz krempirjevih oblic. Začel se je ta popir na Nizozemskem, kjer je mnogo popirnic.

Novice z Dolenjskega. Nov most bodo zgradili te jesen med Toplicami in Dol. Poljem, na mestu, kjer je bil zgrajen čez Krko stari, ki ga je lansko leto podrla in odnesla veda. V ta namen je prispeval knez Aversperg 1000 kron, občani pa kamen in les. — Drzna šolska mladina. Z mostu, ki veže Stražo in Vavto vas, se hodijo šolski otroci na ta način kopat v mrzlo in globoko Krko, da skačejo na pol nagi — dečki in deklice — z mostu v vodo. Take produkcije naj bi krajni šolski svet preprečeval. — Poročil se bo gospod Adolf Pečjak, trgovec, z vdovo g. M. Šusteršič iz Toplic. Imenovani se naseli potem kot trgovec v Toplicah. Cestitamo! — Vinska letina obeta biti letos bogata v novomeški okolici. Povsod, zlasti v Trški gori in ob Krki, so trte polne in grozdje debelo in gosto. Obilo bo tudi češpelj.

Glas iz občinstva. Jutri bo podaljšan pasji kontumac. V tomišelski okolici je konjač kar na cestiklapse, da je kriv mlakah stala na cesti. Mimoidoča živina je isto polizala. Ko se je kri posušila, se je zmešalo vse s prahom, ki so ga morali požirati ljudje in živina. Vprašamo zdravstveno oblast, če se ji zdi to v zdravstvenem oziru koristno in umestno, in kaj hoče ukreniti, da se kaj takega ne prigodi nikjer več. Prav je, da se bolne in sumljive živali odstranijo, a to se mora zgoditi drugače. Čemu se vendar predpisi?

Iz Llojdovega arzenala je odpuščenih že 110 delavcev. Vsi so dobili malo pekojnino, ki jim pa ne bo dosti pomagala.

Ne pijte v vročini alkoholnih pijač! V Trstu so zdravniki konstatirali na tistih treh, ki so umrli vsled solnčnarice, da so vživali preveč alkoholnih pijač, ki so novzročile naval krvi v pljuča.

S Črnuč. Obolel nam je preljubljeni naš župnik, č. g. Jan. Koblica. Včeraj ob 3. uri se je odpeljal v spremstvu blag. gosp. dr. Stergerja v ljubljansko Leonišče. Vi vsi, ki blagega g. župaika poznate, duhovniki, prijatelji in znanci, prosimo Vas iskreno, molite zanj, da se čim preje vrne blagi gospod popolno ozdravljen med nas! — Eden v imenu vseh faranov.

Tatvina na kolodvoru juž. železnice v Trstu. V Trstu je zmanjkalo blagajničarki voznolistnega urada juž. železnice gđ. Markus iz blagajne 7000 kron. Sodijo, da je gđ. Markus sama peneverila denar.

Pogorelo je na Rapucah pri Dobu posestniku Kepcu gospodarsko posloje. Mena prej sta počivala ond dva orožnika.

Senzacionalna iznajdba. Po dolgih poskusih je slednjič neki turinški mladenič V. E. Moise iznašel kemično spojino, ki jo je pripravil po fiziškem zakonu tako, da je dobil novo motorno silo brez vsake nevarnosti in to z malimi stroški. Moine neče izdati še svoje tajnosti, pač pa obljubuje, da jo bo izdal javnosti, ko dovrši svoje delo popolnoma.

Novo mašo bo bral na Brezjah dne 15. t. m. čast. gospod Ivan Jeglič iz Podbrezji. Na mnoga leta!

Solnčarica vsled alkohola. Mrtvo so našli na polju pri Malih Vižmarjih gostinjo Jero Juvana. Vsled zavžitega alkohola jo je zadela solnčarica.

Pred očmi žene utočil. O nesreči gospoda Ivana Damjana, sina gosp. župana Damjana, se nam iz Litije še poroča: Njegova žena je stala na obrežju z malim otrokom in je bila priča, ko se je potapljaj, pa mu ni mogla pomagati. Drugih ljudi pa ni bilo blizu. Poročen še ni bil eno leto. Spoštovani pa tako nesrečni rodbini Damjanovi naše odkritosrečno sožalje!

Umrla je na Mirni na Dolenjskem gđ. Helena Neubauer, sestra znanega pesnika in pisatelja, vč. gospoda Frana Neubauerja, sedaj kateheta v Rumi, Slavenija. N. p. v m.!

Tržaški magistrat se boji mrtvih. Mestni magistrat v Trstu je zopet odbil prošnjo, da bi se smel uklesati na nagrobni spomenik pokojnemu slovenskemu

privoritelju Viktorju Dolencu slovenski napis: „Zasluznemu voditelju postavil hvalni narod.“ Odbor se seveda pritoži proti temu novemu dokazu laške kulture.

V Mirni je utočil dne 5. t. m. v občini Tržišče delavec Ignacij Dolenšek, ki je blizu Mirne sušl seno.

Samoumor. Posestnik, ki se je obesil na Orlem, se piše Jožef Zernc.

Umor v zagrebškem semenišču. V petek zvečer je došel k semeniskemu slugi Marku Fugašu neki seljak ter ga kot svojega znanca prosil, če sme prenočiti pri njemu. Sluga ga je iz prijateljstva obdržal pri sebi. V soboto zjutraj pa so našli slugo umorjenega v njegovi postelji. Umrjen je s trdim orodjem, s kladivom ali sekuro. Očita je sumnja, da ga je umoril njegov prijatelj, ki je prenočil pri njem. Policija ga je takoj pričela zasledovati in mu je že na sledu. Upati je, da bo skoro izročen v roke pravici. Govori se, da je nekoč prišla žena umorjenega k svojemu možu, od katerega je bila ločena, ter mu dejala, da ne bo dolgo živel. Morilec je ljubimec nezveste žene in je izvršil umor najbrže dogovorno z ženo.

V evropskih mestih je bolj vroče, kot v tropičnih krajih. V Berlinu je toplomer kazal celo 46 stopinj Celzija. srednja temperatura mest v tropičnih pa znaša: Bombay 29 stopinj, Madras 31, Batavia 27, Kamerun 27, Havanna 28, Pernambuko 28. Le izjemoma imajo tropični kraji vročino nad 45 stopinj, kakor n. pr. Zgornji Egipt, kjer se pesek razgreje do 68 stopinj, da se lahko jajca položijo vanj, da se skuhajo. Največjo vročino občutijo le v mestu Mursuku v oazi Fessan, namreč 56 stopinj. V tropičnih krajih vzhaja solnce vedno ob šestih in tudi vedno zahaja ob šestih, dočim pri nas dalj časa peče. V tropičnih krajih so noči hladnejše in daljše. Povrh tega pa ta mesta leže večinoma ob morju (Dar es Salam; Singapur, Batavia, Bangkok, Hongkong, Rio de Janeiro), ki znatno hladi. Tudi nimajo ta mesta visokih in velikih hiš, kjer se solnce odbija in še hujše greje.

Darovi.

Poslani našemu upravništvu.

Za pogorelce v Horjulu so darovali: Gospod kanonik dr. Ferd. Cekal 5 K; gđ. Ivana Grampovčan na Vrhniki 10 K; g. Franc Tomc, Ljubljana 4 K, I. R. 1 K; g. prof. Anton Zupančič 20 K; g. kanonik Tom. Kajdiž 10 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali abiturijenti II. drž. gimnazije 10 K.

Književnost in umetnost.

* Znamenito delo: P. Heinrich Denifle, Luther und Luthertum in der ersten Entwicklung je izšlo ravno kar v svojem nadaljevanju (I. zvezek, II. edelek Quellenbelege. Die abendländischen Schriftausleger bis Luther über Iustitia Dei (Rom 1, 17) und Iustificatio etc.)

Da je doseglo delo v kratkem času velikanski uspeh so pripomogle nekaj protestantje sami; razni ugovori in najrazličnejše psovke so letetele iz njih tabora na pisatelja, kateri je v kolikor se mu je zdelo potrebno odgovarjal krepko in temeljito.

P. Denifle je umrl pred nekaj tedni, zapustil je potreben material za dovršitev tega znamenitega dela. Naroča se v „Katoliški Bukvarni“. Cena I. delu K 6, — II delu K 660.

Koroške novice.

k Velikovec. — (O naših šolskih razmerah.) Menda ne bo več dolgo, da se bo naši šoli po vseh avstrijskih časopisih pisalo. Med zadnjim zasedanjem drž. zbora sta se kar 2 interpelaciji borili z naše šole: prva, dr. Plojeva, od naše strani, druga nemško-radikalnega poslanca Gratzhoferja, tukajšnega klobučarja, v imenu velikovških Vsenemcev. Gotovo boste torej še več kaj zvedeli o nas, a danes hitim, da vam razodenem najnovejši čin naših nasprotnikov. Velikovška šolska občina seže precej izven mesta, tako da obiskuje mestno šolo gotovo polovica slovenskih otrok. Ko je sedaj, koncem šolskega leta nastala potreba novega šolskega zapisovanja, je odločilo šolsko vodstvo za ta posel slovenščine, zmožno učiteljico. A, čujte in strmite! To krajnemu šolskemu svetu ni bilo všeč, češ, slovenščine zmožna učiteljica bi vse premalo znala starišem prigovarjati, naj dajajo otroke v čisto nemško mestno, a za vse bogve ne v „vindisch“ — Št. Rupertsko šolo. Zato je odklonil naš slavni krajni šolski svet gđ. učiteljico, in poveril za to „kulturno delo člana šolskega sveta, ravnatelja tukajšne meščanske šole, A. Bohrerja. No, ta bo pa gotovo storil svojo dolžnost, saj je znan kot strasten

sovražnik Slovencev. Zopet dokaz, za kaj se gre našim šolskim oblastem: Ne za vzgojitev, moralčno in gmotno povzdigo vbolega ljudstva, ampak za strankarske pomenčurjevalne namene. Stariši, pozor! Prišel bo volk v ovčji obleki, ne verjamite njegovim sladkim besedam in obljubam. Pošljite vsaj male otročiče v slovensko Št. Rupertsko šolo! V Velikovecu se je katehetoma prepovedalo učiti Vaše otroke krščanski nauk v slovenskem jeziku. Dobro prevdarite in pomislite, kaj bo Vašim otrokom koristila šola, kjer se jim bodo še molitve in najsvetejše verske resnice vbijale — drugače ne morem reči — v tujem jeziku.

k Strašno hudodelstvo so odkrili nemški časopisi. Vedstvo celovške gimnazije daje tiskati svoja letna poročila v Mohorjevi tiskarni. Radi tega silno gromenje po nemškem časopisju.

k Ponesrečil ali kakor menijo nekateri, sam se je vstrelil na lovu Janez Cepic, prejšnji posestnik Lušinovega gradu v Črnečah. Baj je zmanjkalo denarja.

Ljubljanske novice.

Ij Občni zbor gremija ljubljanskih trgovcev bi se bil imel vršiti včeraj popoldne. Pričakovati je bilo vsaj od slovenske strani obilne udeležbe, ker se je imelo voliti novo načelstvo. Nekateri slovenski trgovci — čast jim za to — so res prišli, a večina se je skrila doma za peč, ker se je bala nastopiti proti Nemcem. Tako se je zgodilo, da je bil obč. zbor nesklepčen in začeta akcija slov. trgovcev blamirana; kajti res blamaža se mora imenovati, da vkljub agitaciji izmed 158 članov ni mogoče spraviti na noge 40 slovenskih ljudi. In taki ljudje, ki si ne upajo odkrito nastopiti, na tiem stokajo, kako se krepiti v Ljubljani nemško trgovstvo. Kako naj rečemo takim ljudem? Menda celo niso bili navzoči vsi slovenski kandidati. Včerajšnji dan je naravnost sramota za slovensko trgovstvo v Ljubljani in Nemci se lahko smejejo, kakor se je včeraj smehljaj g. Bürger, ko je proglasil nesklepčnost, češ vidimo se pri Filipih čez 14 dni. Na prihodnji občni zbor mora priti slovensko trgovstvo, in posvetili bomo posebno pozornost onim, ki se boje pokazati svoje barvo!

Ij Afera kadeta Malitscha se bo razpravljala jutri v tukajšaji porotni dvorani pred senatom dež. sodišča. Tožena sta visokošolec Vodeb in Svetek.

Ij Ljubljanski občinski svet ima v petek, 14. julija, ob 6. uri zvečer izredno sejo. Na dnevnem redu je med drugim poročilo o zadevi uličnih napisov in o zadevi pritrditve nekaterim določbam pravil v Ljubljani se snujočega narodnega srečkalnega društva „Nada“, o oddaji službe prvega mestnega komisarja.

Ij Občni zbor št. peterske ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda se vrši v četrtek, 20. t. m. ob 8 uri zvečer na gostilniškem vrtu gospe Crnetove na sv. Petra cesti po običajnem sporodu. P. n. članice in člani se pozivljajo najuljudneje, da se ga izvole udeležiti v čim možno mnogobrojnem čisl.

Ij Semenj. Dne 8. t. m. je bilo na mesečni sejm prignanih 429 konj in volov, 171 krav in telet skupaj 600 glav. Kupčija je bila pri goveji živini srednja, pri konjih pa dobra, ker so prišli po konje Lahi.

Ij Ljubljancem prijet. V Trstu je policija prijela 17letnega Valentina Severja, doma iz Ljubljane. Potujoč v svrhu dela je ukradel v kopališču oblačila elektrotehniku Braničerja.

Ij Na tla poderl je včeraj zjutraj neki kolesar na Sv. Petra cesti branjevko Marijo Debelakovo. Zaletel se je v njo s tako močjo, da jo je na levi roki in nogi poškodoval.

Ij Kolo ukradel je včeraj popoldne neznan tat mizarskemu mojstru Francetu Wagnerju, ki ga je bil postavil v neko vežo v Sodnijskih ulicah. Kolo je bilo vredno 250 K.

Ij Odpuščen je bil v soboto iz službe užit. paznik Jož. Jarm za čisto malenkosten prestopok.

Ij Umrla so: Marija Lukšič, gostija, 69 let. — Jera Klemenčič, kuharica 57 let. — Makso Jerman, dijak, 12 let. — V bolnišnici: Ljudmila Kajžar, delavčeva hči, pet dni. — Eliza Borštnik, delavka, 21 let.

Ij Smola predrznega tatu. Na Zidanem mostu je bil aretovan po orožnikih neki Jurij Sorle, rojen 30. apr. 1885 v Žitomeru na Hrvaškem in pristojen v Radeče. V železniškem vozu je delavec Jakob Ramez zaspal, nakar mu je Sorle prerezal žep in mu ukradel denarnico. Naletel je pa slabo, ker je bilo v denarnici samo 10 h, in ker je moral v „luknjo“.

Ij Društvene godbe koncert se vrši danes zvečer v Svicariji. Začetek ob 7 uri zvečer. Vstopnina prosta. — Jutri

zvečer je koncert v Gössevi pivarni. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 h. l. **Oddaja nove lekarne** na križišču Rimske, Tržaške in Bleiweisove ceste je razpisana do 15. avg. t. l.

lj Skesan tat. Predvčeršnjim je bilo ukradeno krojaškemu mojstru Francu Istenicu, na Marije Terezije cesti, med tem ko je v sobi spal zlata verižica, srebrna ura in zlat prstan. Ko je Istenič naznanil tatvino policiji, se je tat skesal in poležil ukradene stvari v nek zaboj na stopnicah, koder jih je mojster pozneje našel.

lj Orglarska šola ljubljanskega Cecilijanskega društva konča 28. letnik svojega obstanka v četrtek, 13. t. m. ob 8. uri zjutraj z javnim izpitom iz strokovnih predmetov v šolskih prostorih na Vodnikovem trgu št. 5. Dobro došli poleg društvenih udov vsi prijatelji cerkvene glasbe!

lj Tiskarski škrat je vtisnil v poročilo o skupščini slov. pevskih društev ime „Kanc“ na mestu, kjer bi meralo stati k o n c. vodja.

Razne stvari. Najnovejše.

Najvišje zavarovanje v Avstriji. Neki bogataš je sklenil z neke zavarovalnice pogodbo, po kateri dobi vdova milijon kron in vsako leto rento 400.000 kron. Letni prispevek znaša 330 tisoč kron.

Nov kardinal. Papež namerava imenovati za kardinala župnika pri Kvirinalu msgr. Cerrinija, ki je priljubljen na italijanskem dvoru.

Taščo je umoril v Csiklovi na južnem Ogrskem delavec Mate Patesan, ker mu tašča ni hotela dati denarja.

Vročina na Portugalskem. Po vsem Portugalskem vlada grozna vročina. Toploter je kazal v petek na solcu 115 stopinj Fahrenheit, v senci pa 95 stopinj. Na stotine ljudi je obolelo in mnoge jih je vsled solnčarice umrlo. V Oportu je več ljudi zblaznelo. Ni skoraj možno dihati, povrh tega je v nočnem času mnogo moskitov.

Na dunajsko vseučilišče je pozvan privatni docent za orientalsko arheologijo dr. Frančišek Bissiny.

Telefonska in brzolavna poročila.

Škofja Loka, 11. julija. V pivovarni g. Šmida je stavka.

Dunaj, 11. julija. Min. predsednik se poda v Isl poročat cesarju, potem se pa odpelje v Karlove vane.

Zagreb, 11. julija. Tu so radi hazzardne igre aretirali več odličnih oseb.

Budimpešta, 11. julija. Strahovit vihar je v okolici Barfela podrl 19 mostov in več hiš.

Lviv, 11. julija. Tukajšnji zidarji so pričeli stavkati.

Lviv, 11. julija. Na mesto rajnega viteza Jaworskega je izvoljen Kazimir Oberinski.

Dunaj, 11. julija. V neki tukajšnji kavarni se je ustrelila igralka Vili Jäger vsled nesrečne ljubezni do nekega častnika.

Belgrad, 11. julija. Ob priliki slovesnega proglašenja polnoletnosti prestolonaslednika Jurja bodo pomilostili vse častnike, ki so bili obsojeni za časa Pašićevega ministristva. Obenem bodo zopet poklicali v aktivno službo vse umirovljene častnike, ki so pristaši hiše Obrenovičev.

Berolin, 11. julija. Nekateri vesti trdijo, da postane norveški kralj danski princ Karol, a se ne ve, če je že sprejel ponudbo.

New York, 11. julija. Predsednik računskega dvora republike Haiti je zasledil, da so uradniki pri slavnosti 100letnice republike ukradli 5 milijonov dolarjev v zlatu. Republika je vsled tega bankerotna.

Berolin, 11. julija. V nedeljo se bo nemški cesar sestal s švedskim kraljem Oskarjem in švedskim prestolonaslednikom.

Essen, 11. jul. V rudniku „Borussia“ je vsled eksplozije petrolejske svetilke izbruhnil požar. 39 ljudi je mrtvih.

Peterburg, 11. julija. Sem sta došla Muraviev in Birilev. Prvi je bil pri carju v avdijenci in bo najbrže odpotoval prihodnji teden v Washington. Rusko mirovno odposlanstvo bo šlo nad štiri deseto se b. Vsak pooblaščenec bo imel seboj izvedenca, med njimi tudi zdravnike. Car je sprejel v avdijenci kneza Bobrinskoga, ki je carja prosil, naj ne sklene sramotnega miru, ker ljudstvo hoče žrtvovati za domovino vse (!?)

Peterburg, 11. julija. (Ker. urad.) V mestu in okrožju Tiflis je radi nemirov proglašeno obsedno stanje.

Libava, 11. julija. Po udušenem upor mornarjev je bilo 23 mornarjev obsojenih na smrt. Ko je bilo že šest mož ustreljenih, je poveljnik sistiral nadaljno moritev in prosil nadaljnih instrukcij v Peterburgu. Iz Peterburga je dobil povelje, naj vse smrtne obsedbe izvrši. Vojaki so se uprli tozadevnim poveljem in ustrelili dvanajst častnikov. Le s težavo so velike množine kazakov udušile upor.

Batum, 11. julija. Tu je silna revolucija.

Peterburg, 11. julija. Moštvo vojne ladje „Aleksander III.“ je v Kronstadtu izročilo oblastim 12 mornarjev, ki so hujskali k upor.

Peterburg, 11. julija. Med donskimi kazaki je nevarno živahno gibanje. Oblasti so odredile varnostne priprave.

Peterburg, 11. julija. Sedaj je gotovo, da se car preseli v Moskvo. To smatrajo kot znamenje, da se hoče odreči vsaki konstituciji in da hoče izdati oklic, da hoče astrajati pri sedanji državni obliki.

Konstanca, 11. julija. Niti moštva niti častnikov sem došlih ruskih ladij ne puste na suho, da se ne dogode spopadi z moštvom „Potemkinovim“.

Bukarest, 11. julija. Ker se pustili neke odprtino na „Potemkinu“ odprto, je udrila voda v ladjo, ki je s svojim zadnjim delom v vodi. Dela se, da ladjo zopet dvignejo. Cuje se, da se hočejo vsi „Potemkinovi“ mornarji vrniti v Rusijo, a tem vestem nihče ne verjame.

Moskva, 11. julija. Pri vsprejemu neke deputacije je nekdo trikrat ustrelil na mestnega glavarja Suvalova, ki se je mrtev zgrudil Napadalcu so prijeli.

Washington, 11. julija. Mirovna konferenca se bo vršila v drž. ladjedelnici v Portsmouthu.

Tokio, 11. julija. Uradno potrjujejo, da so Japonci zasedli Sahalin.

Peterburg, 11. julija. Vkrcaje Japoncev na Sahalinu in dohod močnega japonskega brodovja v ožini La Terousi je napravilo v Peterburgu velik vtis. Pravijo, da to pomeni vkljub washingtonski konferenci nadaljevanje vojske.

London, 11. julija. Angleški listi pripisujejo zavzetju otoka Sahalina veliko važnost. Okupacijo tolmačijo za dokaz, da hočejo Japonci ta otok obdržati zase ali ga toliko časa imeti zasedenega, dokler Rusija japonski ne da drugih koncesij.

Tokio, 11. julija. Bourguina, prejšnjega vojaškega atašeya francoskega poslaništva so obsodili na 10letno prisilno težko delo, ker je izdal tajne vojaške načrte Japoncev. Njegov tolmač Maki je obsojen na 8 let navadne ječe.

Meteorološki poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje bora-metra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
10	9. zveč.	736,9	+22,5	brezvetr.	jasno	0,0
11	7. zjut.	738,5	+18,0	sl. jvzh.	del. obl.	
	2. pop.	736,7	+29,4	sr. jvzh.	pol. obl.	
Srednja včerašnja temp. +22,2°, norm. +19,6°.						

Tržna poročila

od dne 10. julija 1905.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15,48 do 15,50; rž za okt. K 12,64, do K 12,66; oves za okt. K 11,28 do 11,30; koroza za julij K 15,14 do 15,16.

Pšenica: ponudbe silne, povpraševanje srednje, tendenca mrtva. — Prodaja 12.000 met. st. za 10 do 15 stotink nižje. Koroza in oves trdno. Stara rž za 40 stotink nižje. — Vreme: vročina.

1215 8 Vse vrste modnega blaga

radi konca sezone po zelo znižanih cenah priporoča

Ernest Sark, Dvorni trg 3.

Milostiva gospa!

Ali ste že poizkusili izvrstne zmesi vsak dan sveže žganih raznih kav

1194 104-8

Prve ljubljanske velike pražarne za kavo?

10.000 hektolitrov vinskih sodov

v vsaki velikosti, počenši od 5—70 hektolitrov prodaja po zelo zmerni

1352 4 ceni trvdka

Aleks. Breyer i sinovi, Križevci (Hrvaško).

Ljubljana-Kamnik.

Osobni vlaki				Postaje				Osobni vlaki			
zjtr.	pop.	zveč.	zv.	zjtr.	pop.	zveč.	zv.	zjtr.	pop.	zveč.	zv.
7:28	8:05	7:12	10:45	Ljubljana	8:49	10:59	9:12	7:28	8:05	7:12	10:45
7:41	8:18	7:25	10:58	Črna	8:52	10:46	5:57	7:41	8:18	7:25	10:58
7:44	8:21	7:28	11:02	Trzin	8:52	10:42	5:53	7:44	8:21	7:28	11:02
8:05	8:42	7:49	11:20	Domžale	8:52	10:28	5:33	8:05	8:42	7:49	11:20
8:15	8:52	7:59	11:27	Jarše-Mengeš	8:52	10:15	5:26	8:15	8:52	7:59	11:27
8:25	9:02	8:09	11:35	Homec	8:52	10:05	5:15	8:25	9:02	8:09	11:35
8:28	9:05	8:12	11:38	Kamnik	8:52	9:59	5:08	8:28	9:05	8:12	11:38
8:42	9:19	8:26	11:54		8:52	9:46	4:55	8:42	9:19	8:26	11:54

* Vozl samo ob nedeljah in praznikih.

Ljubljana-Vrhnika.

Mešaneo				Postaje				Mešaneo			
zjtr.	pop.	zveč.	zv.	zjtr.	pop.	zveč.	zv.	zjtr.	pop.	zveč.	zv.
7:29	8:10	8:15	11:00	Ljubljana	8:34	11:00	7:29	7:29	8:10	8:15	11:00
7:46	8:27	8:32	11:17	Brezovica	8:34	10:44	7:14	7:46	8:27	8:32	11:17
8:01	8:42	8:47	11:32	Log (post.)	8:34	10:29	6:59	8:01	8:42	8:47	11:32
8:15	8:56	9:01	11:46	Drenov grič	8:34	10:17	6:47	8:15	8:56	9:01	11:46
8:25	9:04	9:09	11:56	Vrhnika	8:34	10:06	6:36	8:25	9:04	9:09	11:56

Za 1,20 gl.

se dobi v „Angleškem skladišču oblek“ za dečke od 3 do 14 let, in sicer:

1 barv. ali bele plat. hlače do kolen, 1 srajca (Roderhemd) v vseh barvah, 1 bela ali barv. plat. sportna čepica. Po pošti poslano se zaračuna 1,26 gl., zavijanje zastonj.

1371 3-3 O. Bernatović Ljubljana, Mestni trg 5.

Janez Božič, kamenar v Volšperku (Wolfsberg) na Koroškem sprejme takoj enega 1366 7-4

pomočnika učenca

za svoje rokodelstvo. — pod ugodnimi pogoji.

Prodajalka začetnica

lepega vedenja, se sprejme v trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji. Nastop takoj. 1388 3-1

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

VINO

rdeče (cviček) po 19 do 23 kr. liter, belo (cekinaste barve) po 24 kr. postavljeno na kolodvor Videm-Krško ima napredaj vinska zadruga v Leskovcu pri Krškem. Kdor ga vzame več kot 10 hl, ga dobi še veliko ceneje. Dobite ga lahko, kolikor ga ravno potrebujete. Vino je čisto kot solnce. V naših krajih je zdaj že malo vina, zato se bo na leto vino silno podražilo. Da dobite zares pravo pristno dobro kapljico, na to se lahko zanesete, ker ima vse v rokah gosp. kaplan Franc Vrhovec; lahko tudi kar njemu pišete. Sodov za sedaj še ne moremo veliko posojevati; radi pa vam pošljemo poskušnjo od vina, če želite. 1153 (13)

Učenec

se takoj sprejme

v slaščičarni, medarji in svečarni

Teodorja Novotny

Ljubljana, Dunajska cesta 11.

Služba organista v Vipavi

1375 3-2 se razpisuje.

Stalne plače je 730 K na leto; plačuje se v mesečnih obrokih. Stanovanje je lepo in brezplačno. Nastopi se služba 15. septembra. Postranski zaslužki niso vračunjeni.

Prosivci naj pošljejo svoje prošnje do 15. avgusta župnemu uradu v Vipavi.

M. Erjavac, dekan.

Poštna upraviteljica

se išče pod ugodnimi pogoji.

Vstop takoj ali po dogovoru.

Kraj lep, prijazna okolica, v poletnem času veliko tujcev in izletnikov.

Ponudbe na poštni urad Dovje, Gorenjsko. 1377 6-3

Trgovski pomočnik in prodajalka

za špecerijsko trgovino, ki zna šivati, iščeta službe kje na deželi.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“. 1390 1-1

Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-18

Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

